

Nebojša Čokorilo

Milena Mikalački

Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Novi Sad

POVEZANOST FIZIČKE AKTIVNOSTI DEVOJČICA I NJIHOVIH RODITELJA SA POZITIVNIM ODNOSOM DEVOJČICA PREMA FIZIČKOJ AKTIVNOSTI

UVOD

Uz socijalni status fizička aktivnost značajno utiče na rast i razvoj dece, njihovo ponašanje, funkcionisanje kao i odnos prema fizičkoj kulturi. Odnos prema fizičkom vežbanju je naročito interesantan do 11 godine kada se i formiraju navike za fizičkim vežbanjem. Smatra se da od odnosa roditelja prema fizičkom vežbanju uveliko zavisi kasniji odnos dece prema fizičkoj kulturi. Naravno, za devojčice uzrasta od 6 – 7 godina, može se govoriti samo o pasivnom socijalnom statusu, i to u nešto izmenjenim socijalnim i ekonomskim okolnostima. Smatra se da određenom pasivnom socijalnom statusu devojčica odgovara i adekvatno angažovanje fizičkom aktivnošću dece i roditelja, a posebno devojčica.

Cilj ovog istraživanja je utvrđivanje povezanosti karakteristika roditelja na fizičku aktivnost devojčica. Ovaj rad je rađen u okviru naučno - istraživačkog projekta “Antropološki status i fizička aktivnost stanovništva Vojvodine”, koji realizuje Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja u Novom Sadu, a sufinansira Pokrajinski sekretarijat za nauku i tehnološki razvoj.

METOD

Uzorak ispitanika činilo je 205 roditelja učenika osnovnih škola, uzrasta od 6 - 7 godina iz Novog Sada, Sombora, Sremske Mitrovice, Bačke Palanke i Zrenjanina.

Podaci o fizičkoj aktivnosti devojčica i njihovih roditelja dobijeni su putem sledećih indikatora:

- Tokom tipične nedelje, koliko dana Vaše dete je fizički aktivno (vežba, trči, u proseku oko 20 - 30 minuta dnevno)?

- Tokom tipične nedelje, koliko dana podstičete Vaše dete da vežba, ili da bude fizički aktivno?
- Tokom tipične nedelje, koliko dana Vi (ili druga odrasla osoba u kući) učestvujete u fizičkoj aktivnosti sa svojim detetom?
- Tokom tipične nedelje, koliko dana Vi ili drugi član porodice obezbeđujete odvođenje ili prevoz Vašeg deteta do mesta gde može biti fizički aktivno ili da se bavi sportom?
- Tokom tipične nedelje, koliko dana Vi učestvujete u fizičkoj aktivnosti ili vežbanju (u slobodno vreme, ne na poslu), umerenog inteziteta, najmanje 30 minuta dnevno, bilo u kontinuitetu ili u "porcijama" od po 10 ili više minuta?

Nedeljna učestalost vežbanja dobijena je odabirom broja na skali od 0 do 7:

- 0 – niti jednom nedeljno
- 1 – jednom nedeljno
- 2 – dva puta nedeljno
- 3 – tri puta nedeljno
- 4 – četiri puta nedeljno
- 5 – pet puta nedeljno
- 6 – šest puta nedeljno
- 7 – sedam puta nedeljno.

Odnos devojčica prema fizičkoj aktivnosti procenjen je putem sledećeg indikatora:

- Dete uživa u fizičkoj aktivnosti i sportu.

Na skali je bilo potrebno odabrati jednu od pet ponuđenih tvrdnji:

- 1 - Veoma se ne slažem,
- 2 - Donekle se ne slažem,
- 3 - Neutralno,
- 4 - Donekle se slažem,
- 5 - Veoma se slažem.

Za utvrđivanje povezanosti fizičke aktivnosti dece i roditelja kao i odnosa devojčica prema istim, primenjen je „Hi – kvadrat test“.

REZULTATI

Dobijeni rezultati pokazuju (Tabela 1) povezanost između pozitivnog odnosa devojčica prema fizičkoj aktivnosti i nedeljne učestalosti zajedničkog vežbanja roditelja i devojčica. Kao i relacije latentnih dimenzija statusnih karakteristika

roditelja na fizičku aktivnost njihovih ćerki. Od svih ispitanika 63,8 % ispitanika zaokružilo je odgovor pod pet (5 - Veoma se slažem).

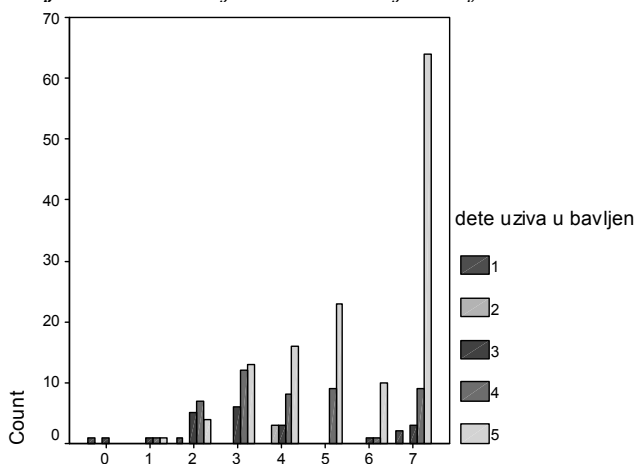
Tabela 1. “*hi – kvadrat test*”

Dete uživa u fizičkoj aktivnosti	Value	df	Sig.
Koliko je dana u nedelji dete fizički aktivno	91.88	28	.00
Koliko dana u nedelji roditelj podstiče dete na fizičku aktivnost	50.102	28	.006
Koliko dana roditelji učestvuju u aktivnosti sa detetom	31.319	28	.303
Koliko dana prevoze dete na fizičku aktivnost	29.002	28	.412
Koliko dana ima organizovan čas fizickog	21.184	20	.386
Koliko dana učestvuje roditelj u fizičkoj aktivnosti	24.613	28	.649

- Dete uživa u fizičkoj aktivnosti i sportu - Koliko je dana u nedelji dete fizički aktivno

Od devojčica koje imaju maksimalno pozitivan odnos prema fizičkom vežbanju njih 82.1 % vežba svaki dan. pošto roditelji daju odgovore za decu, podatak treba prihvatiti sa određenom rezervom. Verovatno roditelji jednim delom forsiraju decu da se bave sportom jer je to njihova želja. Ali pošto nije značajno da li prevoze decu na treninge i da li učestvuju sami sa njima u vežbanju, onda imamo prilično precizan podatak da deca koja su aktivnija i imaju pozitivniji odnos prema vežbanju. Kod devojčica koje imaju neutralan stav prema vežbanju njih 28.6% ne vežba uopšte.

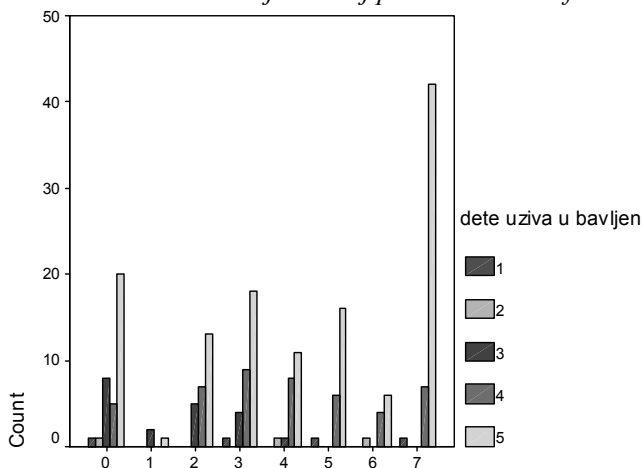
Grafikon 1. *Koliko je dana u nedelji dete fizički aktivno*

- Dete uživa u fizičkoj aktivnosti i sportu - Koliko dana u nedelji roditelj podstiče dete na fizičku aktivnost.

U pogledu podsticanja dece na fizičku aktivnost 57,1% dece izjavilo je da ima pozitivan odnos prema fizičkoj aktivnosti i ako ne vežba uopšte. Što može biti podsticaj za njihove roditelje i društvo da ih aktiviraju i pomognu u odabiru aktivnosti. I ona deca koja neredovno vežbaju imaju pozitivan odnos prema fizičkom vežbanju, ali ipak u manjim procentima. Svakako najveći postotak devojčica koje vežbaju svaki dan ima izrazito pozitivan stav prema vežbanju njih 84 %.

Grafikon 2. Koliko dana u nedelji roditelj podstiče dete na fizičku aktivnost

DISKUSIJA

Kad govorimo o uticaju latentnih dimenzija statusnih karakteristika roditelja na fizičku aktivnost porodice, odnosno devojčica, možemo zaključiti da je rezidencijalni status porodice i te kako važan.

Jedna konstatacija koja se proteže kroz čitav rad, jeste sledeće: prateći statističku značajnost „hi – kvadrat test“ u Tabeli 1. na možemo a da ne primetimo da statistički nisu značajne varijable u kojima roditelji aktivno učestvuju sa decom ili oni sami vežbaju. Značajne su one varijable u kojima devojčice same vežbaju i u kojima imaju podršku od roditelja, ali bez njihovog aktivnog iskustva. Devojčice starosti 6 - 7 godina već polako same biraju aktivnosti i traže samo podršku roditelja, ali ne da ih voze na trening i kontrolišu. Vidi se da su devojčice u tim godinama zrelije i traže da same odlučuju o nekim stvarima.

Kada se radi o vežbanju roditelja, vidimo da su fizički aktivni i oni roditelji koji su se na pitanje „Roditelj uživa u fizičkoj aktivnosti“ izjašnjavali i sa 3

- Neutralno, 4 - Donekle se slažem, 5 - Veoma se slažem, što samo navodi na zaključak da i ako ne uživaju u fizičkom vežbanju ipak mu posvećuju dovoljno pažnje, jer su verovatno svesni njegovog pozitivnog uticaja na čoveka. Svakako bi u nekom drugom istraživanju trebalo ispitati ovu pojavu i tačno utvrditi koji to sociološko faktori utiču na ovu pojavu.

LITERATURA

1. Bičkei, A. (1986). *Razlike u socijalnom statusu i motoričkim sposobnostima između učenika specijalnih i redovnih osnovnih škola*. Diplomski rad, Novi Sad: Fakultet fizičke kulture.
2. Havelka, N. (1990). *Obrazovna i razvojna postignuća učenika na kraju osnovnog školovanja, psihološke monografije*. Beograd: institut za pedagoška istraživanja.
3. Hošek, A. (2004). *Elementi sociologije sporta II- Socijalni status i sport*. Leposavić: Fakultet za Fizičku kulturu.
4. Matić, M. (1990). *Idejna određenja fizičkog vaspitanja*. Beograd: Fizička kultura, br. 1-2.

RELATIONSHIP BETWEEN PHYSICAL ACTIVITIES OF GIRLS AND THEIR PARENTS WITH GIRLS' ATTITUDES PHYSICAL ACTIVITY

SUMMARY

The research was conducted on the sample of 222 parents of elementary school - girls, aged 6-7 years from Novi Sad, Sombor, Sremska Mitrovica, Bačka Palanka and Zrenjanin. Physical activities of male children and their parents were also evaluated by their parents. That is the time when children can constitute habits for physical exercises. Passive attitude of female children towards physical exercises are the consequences of the same attitudes shared by parents. Within research it is found out that there is a huge importance of parents' participation in children's activities. That includes how much children are physical active per week.

Key words: *physical activity, parents, children*